

Зміни натури зерна під час зберігання характерні для типових сховищ і пропорційні до змін вологості. Найпомітніші втрати натурної маси спостерігали в зерні, отриманому за нульового способу обробітку ґрунту.

Зерно кукурудзи всіх гібридів, отримане за нульового обробітку ґрунту, до закладання на зберігання мало показники схожості нижче стандартної – на рівні 85–89 %. Проте, вже через місяць зберігання цей показник зростав і становив 95–96 %. Найвища енергія проростання після дванадцяти місяців зберігання була у зерна гібриду ДКС 4351, вирощеного за полицевого обробітку ґрунту, та гібриду Гран 1 за безполицевого (контроль) й становила 92 %. Найбільший середній показник енергії проростання після тривалого зберігання встановлено у зерна усіх гібридів за безполицевого способу обробітку ґрунту (89 %), а найнижчий – за нульового (82 %).

Протягом першого місяця зберігання для зерна всіх варіантів було характерним підвищення вмісту крохмалю – в середньому цей показник зростав на 3–4 %, що пояснюється процесами післязбирального дозрівання. Після першого місяця й до кінця зберігання у всіх досліджуваних зразках спостерігали поступове зниження вмісту крохмалю. Проте, за дванадцять місяців зберігання загальна кількість крохмалю у зерні збільшилась на 1,0–3,0 %.

Мінливість біохімічних показників протягом зберігання суттєвіше залежала від термінів зберігання, ніж способів обробітку ґрунту. Вміст жиру в зерні кукурудзи, як і білку, протягом всього періоду зберігання знижувався незалежно від варіанту. За дванадцять місяців вміст цього показника зменшився на 0,32–0,45 %. Найбільші втрати біохімічних показників в результаті зберігання спостерігали в зерні гібриду ВН 6763, вирощеного за безполицевого та нульового способів обробітку ґрунту.

Таким чином, протягом перших трьох місяців спостерігали поступове підвищення посівних показників у зерні кукурудзи. Для досягнення значень натури зерна кукурудзи понад 740 г/л, енергії проростання та схожості на рівні 95–96 % доцільно переробляти його після трьох місяців зберігання.

ПОТЕНЦІАЛ ПРОДУКТИВНОСТІ НОВОГО ГІБРИДУ СОРГО ЦУКРОВОГО ЖИРАФ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Маргарита КОРХОВА, к. с.-г. н., доцентка, доцентка кафедри рослинництва та садово-паркового господарства

Любов ХОНЕНКО, к. с.-г. н., доцентка, доцентка кафедри рослинництва та садово-паркового господарства

Віра МИКОЛАЙЧУК, к. б. н., доцентка, доцентка кафедри рослинництва та садово-паркового господарства

Миколаївський національний аграрний університет, місто Миколаїв, Україна

Сорго цукрове – є надзвичайно перспективна, популярна кормова та біоенергетична культура в усьому світі. Цінність культури полягає у здатності

витримувати посушливі умови та невибагливості до ґрунтів, що особливо актуально у зв'язку зі змінами клімату [1].

Загальні площі сорго цукрового в Україні залишаються відносно невеликими (близько 2 тис. га). До 2022 р. найбільші посівні площі сорго в Україні були сконцентровані в Херсонській та Запорізькій областях [2].

Вибір гібриду має вирішальне значення для продуктивності сорго цукрового, оскільки саме генетика визначає потенціал урожайності, вміст цукрів та стійкість рослини до стресів. На відміну від сортів, сучасні гетерозисні гібриди забезпечують максимальну віддачу з кожного гектара [3].

До Державного Реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні станом на 27.04.2026 р. занесено 11 сортів та гібридів сорго цукрового, з них 6 – української селекції. Слід зазначити, що 38 сортів та гібридів виключено з Реєстру сортів [4].

Гібрид сорго цукрового Жираф, власником якого є Селекційно-генетичний інститут – національний центр насіннезнавства та сортовивчення НААН, зареєстровано в Україні у 2023 р. та рекомендовано вирощувати в усіх ґрунтово-кліматичних зонах України. Це міжвидовий стерильний гібрид технічного напрямку використання зеленої маси [5, 6].

Гібрид Жираф відноситься до пізньостиглої групи, висота рослин у зоні Степу – 260 см. Характеризується високою стійкістю до посухи (8,0 балів), дуже стійкий до аскохітозу (9,0 балів). За роки державного сорто випробування у зоні Степу урожайність зеленої маси рослин становила 88,8 т/га. Вміст сухої речовини – 26,6%. Вміст цукру в зеленій масі – 4,2%, білка – 5,1%, клітковини – 27,3%. За даними оригінатора гібрид Жираф стійкий до вилягання при тривалому перестої на пні, добре придатний для механізованого збирання. Слабо пошкоджується попелицею. Характеризується економічно вигідним насінництвом [5, 6].

З метою вивчення продуктивного потенціалу сорго цукрового гібриду Жираф було проведено польові дослідження упродовж 2024-2025 рр. на дослідному полі Навчально-науково-практичного центру Миколаївського національного аграрного університету, який розташований у Миколаївському районі Миколаївської області та відноситься до зони Південного Степу України. Ґрунти дослідного поля – чорноземи південні малогумусні слабосолонцюваті важкосуглинкові на лесі.

Погодні умови визначали за даними метеостанції PesslInstruments (iMETOS 3.3), обладнаної високоточними датчиками. Загалом, в середньому за 2024–2025 рр. за вегетаційний період рослин сорго цукрового середня температура становила 20,7 °С і була такою ж як середньобогаторічні показники. Сума опадів за вегетаційний період сорго цукрового була на 28,8 мм нижча, ніж середньобогаторічні показники і становила 124,3 мм.

За результатами проведених польових та лабораторних досліджень упродовж 2024-2025 рр. визначено, що рослини гібриду Жираф сформували висоту 275,1 см. Урожайність зеленої маси становила 55,0 т/га, а вміст цукру в стеблах рослин – 17,8% (рис. 1).

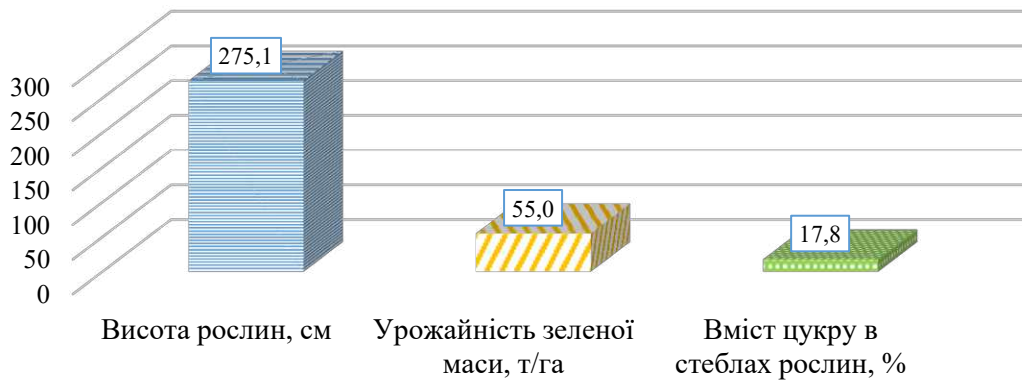

Рис. 1. Показники продуктивності рослин сорго цукрового гібриду Жираф, середнє за 2024–2025 рр.

Список використаних джерел

1. Сітник А. А. Особливості формування продуктивності сорго цукрового в умовах західного регіону України. *Український журнал природничих наук*. № 20. С. 232–239. <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.12.2025.23>
2. Бакланова Т. В., Гамаюнова В. В., Сидякіна О. В. Сучасні тенденції вирощування сорго в Україні та світі. *Таврійський науковий вісник*. 2023. № 134. С. 9–17. DOI 10.32782/2226-0099.2023.134.2
3. Корхова М. М., Миколайчук В. Г., Хоненко Л. Г., Манушкіна Т. М. Сорго: світове виробництво та сортовий потенціал в Україні. *Таврійський науковий вісник*. 2025. № 144. С. 95–101. <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2025.144.13>
4. Державний реєстр сортів рослин, придатних до поширення в Україні станом на 27.04.2026 р. URL: <https://me.gov.ua/view/16578269-2d32-4855-8c70-cd3d084a4a8c> (дата звернення 20.04.26).
5. Інформаційно-пошукова система сорт. URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/20013-SORT-20079-1-10-20230413%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/20013-SORT-20079-1-10-20230413%20(3).pdf) (дата звернення 20.04.26).
6. Методологія удосконалення комбінаційної селекції та агротехнологічні особливості вирощування сортів і гібридів сорго цукрового для виробництва біопалива: науково-методичні рекомендації. / В. С. Гамандій та ін. Одеса: Селекційно-генетичний інститут – національний центр насіннєзнавства та сортовивчення, 2025. 38 с.